

IN MEMORIAM

doi: 10.15388/Baltistica.57.1. 2468

MICHAŁ HASIUK
(1931–2021)

2021 m. lapkričio 25 d. Poznanėje mirė habilituotas daktaras Michał Hasiukas, Adomo Mickevičiaus universiteto profesorius, daugiametis Baltų filologijos katedros vadovas. Michał Hasiukas gimė 1931 m. lapkričio 12 d. Kosmówo kaime netoli Hrubeshovo (*Hrubieszów*). Jo kelias į lituanistiką vedė per vokiečių filologiją, kurią studijavo 1951–1955 metais Poznanės universitete (nuo 1956-01-01 – Adomo Mickevičiaus universitetas). Tuo laiku Poznanėje jau veikė 1947 m. įsteigta Baltų filologijos katedra (*Katedra Filologii Bałtyckiej*), kuriai vadovavo prof. Janas Otrębskis. Vadovas ieškojo asistento germanisto, kuris mokėtų rusų kalbą. Jaunas germanistas, kilęs iš Hrubeshovo apylinkės (netoli sienos su Ukraina), atitiko Otrębskio lūkesčius. Apie savo pirmąsias pareigas katedroje Hasiukas papasakojo interviu, kurį iš jo ėmė Jovita Nevulytė ir Petras Grėbliūnas (*Terra Jatwezenorum* 8[1], 2016, 62): *Kai tapau profesoriaus Otrębskio asistentu, paklausiau jo: „Tai ką man dabar daryti?“ O profesorius pasakė: „Eik į biblioteką, susirask lietuviškų knygų ir*

Vytauto Kardo nuotrauka

mokykis lietuvių kalbos“. Taip prasidėjo Hasiuko nuotykis su lietuvių kalba.

Profesoriaus Hasiuko moksliniai interesai – lietuvių kalbos tarmės Lenkijoje. Daktaro disertaciją „Deminutiva w dialektach litewskich“ apgynė 1966 m., o habilitacinis darbas „Fonologia litewskiej gwary sejneńskiej“ išspausdintas Poznanėje 1978 m. Hasiukas gailėjosi, kad neturėjo progos patyrinėti Lietuvos ir Latvijos tarmių, nes būdamas užsienietis negalėjo savo stažuotčių metu išvykti už Vilniaus ir Rygos ribų.

Tokie buvo laikai. Bet jau nuo 1956 m. gruodžio reguliariai važinėjo ir tyrinėjo lietuvių kalbos šnektas Lenkijoje – nuo Seinų net iki Vižainio (Vižainio apylinkėse lietuvių kalba dabar nebevartojama). Hasiukas mėgo dialektologiją, nors dirbo tais laikais, kai „svetimšalis“ su magnetofonu galėjo kelti vietinių žmonių nepasitikėjimą. Apie savo keliones mokėjo pasakoti ilgai ir spalvingai. Štai vienas tų spalvingų pasakojimų, užrašytų minėtame *Terra Jatwezenorum* tome (p. 69): *Rodos, Vaitakiemyje užsukau pas šaltyšių – man taip reikėjo daryti kiekviename kaime. Parodžius dokumentą, kad esu iš Baltų kalbų katedros, jis man pasakė: „Na, pasakyk (prisipažink), kad esi šnipas.“ Aš tada paklausiau: „Bet kiekno?“ O tas: „Na aišku, kad vyskupo“.* Aš: „Kodėl?“ Jis: „Taigi matau, kad čia yra parašyta KATEDRA.”

Tai buvo širdingas, ramus, išmintingas žmogus, kuris, jei prireikdavo, būdavo ir atkaklus – puikiai išmanė universiteto biurokratijos vingrybes. 1987 m. jo rūpesčiu ir pastangomis Poznanėje buvo įsteigta lietuvių filologijos studijų programa. Iki 2004 m., taigi iki išėjimo į pensiją, Hasiukas ėjo Baltų filologijos katedros vedėjo pareigas. 2008 m. Lietuvos valstybės šventės proga prezidentas Valdas Adamkus apdovanojo Hasiuką Gedimino ordino Riterio kryžiumi už nuopelnus lietuvių kalbos, kultūros ir Lietuvos istorijos propagavimui.

Profesorius Michał Hasiukas ilsisi šalia mylimų tėvų Hrubešovo kapinėse. Tokia buvo paskutinė jo valia.

Norbert OSTROWSKI
[norbert.ostrowski@uj.edu.pl]